

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 12. sz. Ide intézendő a lap szemlélt részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Belyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESETŐJE.”

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Ujváros-utca 8. szám alatt (Tóthy-féle házban)
R. Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivat. lt. illető előfizetés, hirdetés, nyiltter és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos pöttyös terfogata 6 kr.
Bévegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltter:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Ujváros utca Tóthy-féle házban, nem különben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legezelszerűben posta-utalvány uján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Árucarnok.

Az olvasó közönség igen nagy részének az az olvasó közönség szemében, hogy az újságok csak néhány tollforgató ember írói mániájának kielégítésére szolgálnak, azon meggyőződésben vagyunk, hogy a műveltségi viszonyok emelésére hazánkban épen a napi sajtó volt legnagyobb befolyással s nem egy vívmány tisztán azoknak a máskülönbösen igénytelen embereknek köszönhető, kik íróasztaluk mellett ülve azon törik fejüket, hogy mivel kellene betölteni a lapnak még üresen álló hasábjait. Megfogamzik lelkükben egy-egy jó gondolat, melyek tetszős alakba öntve, a nagy közönség színe elé kerülnek, felkeltik az érdeklődést s habár nem következik be minden lépten-nyomon a siker, általában véve elmondhatjuk, hogy a hírlapírók fáradsága nem volt hiába való.

De a jó gondolat bárhogyan születik s bárkitől származik is, mindig jó gondolat marad. Ha életrevaló s megtestesülése nem ütközik legyőzhetetlen akadályokba, megérdemli, hogy azok, a kiket illet, komolyan foglalkozzanak vele.

Annak, a ki a mi vásári viszonyainkat szemléli, feltűnhetik az a sajátos körülmény, hogy a mi iparos polgártársaink: a eszmadiai és timárok téli hidegben és nyári hőségben egyaránt jóformán szabad ég alatt árulják portékáikat, mert a kisdud vázson sátor sem a hidegtől, sem az esőtől, sem a széltől nem óvja meg őket és árucikkeiket, miből kettős baj származhatik: a mostoha időjárás ugy személyükre, mint ezikkeikre káros befolyásu lehet.

Ily körülmények között egy nagy árucarnok építésére kellene gondolniok, melyben más városok mintájára iparosaink kényelmesen beál-

líthatnák árucikkeiket. A mi iparosaink azonban a nagyobb vállalatoktól tartózkodnak s így alig remélhetjük, hogy a dolog nyélbeütésére időt és fáradságot pazarolnának. Mert apáik is ily körülmények közt folytatták mesterségüket, s az ösök emléke iránt való tiszteletlenségnek tekintik azt, ha valaki más uton-módon akarná mindennapi kenyerét megszerezni, mint apái. Ez a mi iparos osztályunk konservatizmusa.

Az eddigi tapasztalás azonban azt mutatta, hogy a mi sajátos gondolkozásu népünkkel is lehet boldogulni, ha a vezetést az iparos osztály primipilusai veszik kezükbe. Ez uton létesült a temetkezési egyesület is, melynek kimondhatatlan hasznáról már is meggyőződhetek.

Figyelembe kell venni, hogy egy nagy árucarnok építési költségei mibe kerülnek. Vajjon 150—200 iparos szövetezése által a költség begyűlhetne-e? S ha igen: minő anyagi előny reményében boesátkozhatnának egyesek a vállalatba?

Mi a dolgot kellőleg megfontolva e kérdésekre előnyös válaszokat adhatnánk. A szövetezés által iparosaink egy oly testületté alakulnának, melynek anyagi ereje a felmerülő nehézségeket könnyen legyőzhetné. — A felállítandó iparcsarnok oly tágas helyiségekkel bírna, hogy azokban a részvényesek árucikkei kirakatszerűen mind elérnének, mi által százzsorta nagyobb kényelemmel üzhetnék az eladást, a nélkül, hogy valami rövideget szenvednének, mert a fogyasztó közönség is szivesebben keresné fel azt az iparost, körül meg van győződve, hogy jó és szolid portékát árul, míg így a félreeső helyeken felállított sátrakban az idegen iparosoknak ezer variációban nyilvánuló reklámaival szemben kielégítő üzletet alig csinálhatnak.

Mindezekben felül egy díszes nagy árucarnok más tekintetben is kifizetné magát. A nagy terem és mellékhelyiségei alkalmasak volnának bálók, hangversenyek, színi előadások tartására s így közművelődési célok elérésére is szolgálna ugy mint hazánk sok más városában.

Az eszme föl van vetve, — fontolják meg azok, kik e tekintetben tehetnek valamit s ha velünk együtt abban a meggyőződésben vannak, hogy az eszme megtestesítése legyőzhetetlen akadályokba nem ütközik: álljanak az ügy élére s tegyenek meg annyit, a mennyit saját érdekükben megtehetnek.

Benszülött iparosaink körében ugy is sok a panasz, hogy az ipar erős pangásnak indult, hogy a szolid és tartós ezikkeket a külföldi selejtes gyártmányok piacunkról lassanként kiszorítják. — Ennek első sorban a mi iparosaink okai, mert maguk vonják magukat mindig szűkebb térre s tétlen nyugalommal szemlélik az idegen iparosok hangos reklámaival felültetett közönség nyüzsgését ott, a hol szolid árucikkekről jóformán szó sem lehet.

De csupán panaszkodással helyzetüket nem javítják meg. Egyesült erővel lépjenek a tettek mezejére s a siker — bizton remélhetik — nem fog elmaradni. —x

S z e m l e.

Azt szeretném én tudni, hogy mi a manórol írjon aztán az ember egy ilyen hét lefolyása után, a melyen a kerek ég alatt semmi sem történt. Szinte akár azt mondhatnók az ilyen hétre, hogy még csak le sem folyt. Csak „volt”, mint minden egyéb, a mi semmi maradandó nyomot nem

T Á R C Z A.**A bejei ref. egyház multjából.**

(Különösen a 16-ik és 17-ik század.)
(Vége.)

1620. április 22-én Szm Péter bejei pap panaszkodik rossz fizető hallgatói ellen.

1621. szept. 22-én Jolsván tartott gyűlésen Blasi Péter mint bejei pap jelen meg: panaszt emel Böldi Miklós (a Rédei Miklós bejei tisztartója) ellen, ki gyermekét más egyházból pappal kereszteltette meg s családjának engedélyt adott más egyház templomába járhatni; továbbá Khelo Leonhard gömöri paptársá ellen, kívül közösen sókereskedést folytatott, ez őt a nyereség felosztásánál megrövidítette. Ugyanezt vádolja azzal, hogy az ő letiltása ellenére megkeresztelte a Böldi Miklós gyermekét.

Böldi Miklós az egyházi gyűlés elébe idéztetett. 1622. április 22-én Jolsván megjelenván, előadja: hogy ő azért kereszteltette gyermekét más pappal, mert Blasi esküvel fogadta, hogy gyermekét megkeresztelni nem fogja. Családjának engedelmet más templomba járni nem ő adott, hanem urai; egyébiránt mind ő, mind a bejei földesurak és lakosok megbotránkoztak azon, hogy nevezett papok bor és ser koresmát tart, hol nemcsak hallgatói, de a törökök is szoktak összegyűlni, nem tudni, ezekkel mi rosz ezélel társalkodik. (Prot. stret. 134. lap.)

1628. október 11-én Jolsván tartott gyűlésen Astromi Sámuel, mint bejei pap, a társulat tagjai közé felvételét, bejegyzését kéri. Ez 1631-ik évben az oktinai egyházbá menvén, Bejének 1632-ik évben papja nem volt.

1633. április 13-án Csetneken tartott egyházi gyűlésen Báni András, mint bejei pap, a társulatba felvétetik. Ez 1635. évi október 2-án Csetneken tartott egyházi gyűlésen panasolja, hogy a bejeiek rossz fizetők, a papnak rendes lakhelye nincs, hallgatói közt a Cyclopsok zavart csinálnak, Kálvin tanát terjesztik. Az egyházi gyűlés végzése szerint a bejei egyház tagjai — az ígérde és sakramentomok megtagadásával fenyegetés mellett — jobb utra térésre felhívtak; elhatározott az is, hogy „az ugatásokról felismert kutyák és vonító farkasok minden eszközzel üldözendők.” (Prot. stret. p. 276.)

1637. április 21-én a Fraternitás gyűlésben, Piskatoris (Ribar) György mint bejei pap írta alá a társulat egyházi szabályait. Ezen alkalommal előadta, hogy ő annyira szegény, hogy a bekeblézési egy forint díjat a társulat pénztárába befizetni képtelen, hon hagyott nője gyermekágyban fekszik. Paptársai panaszos előadásán

megindulván, helyette a díjat lefizették. (Ptr. str. p. 294.) Nevezett pap már a következő évben a derenesényi papságot fogadta el.

1638., 39., 40. években Bejének lelkésze nem volt, mint a többször idézett stróterianum protokolumból látható. A gömöri ágostai egyházi hatóság a bejeiekhez magyar lelkészt rendelni nem tudott. Ajánlotta ugyan nekik Régis Mózes gömöri tanító, (medioerter doctum p. 360.) de őt lelkészl a bejeiek el nem fogadták. Terjedvén a bejeiek között a Kálvin tanai iránti hajlam, melynek terjedését azzal indokolták, hogy elődeik a régi időkben már kálvinisták voltak. — 1641. évi április 23-án Jolsván tartott egyházi gyűlésből Gelei Gáspár seniorhoz tiltakozás intéztetett, nehogy kálvinista lelkészt a bejei egyházbá rendeljen. (Protok. stret. p. 354.)

Ezek szerint a bejei egyház az 1641-ik évben esatlakozott ismét a helvét hitvallást követőkhez. A többször idézett jegyzőkönyv szerint az áttéréssel a tornalliai lelkész vádoltatott. Ezekből biztosan következtethető, hogy az elválás után a bejeiek a tornalliai lelkész szolgálatával éltek, bár az egyházlátogatók jegyzőkönyvében arról, hogy mint filia „Beje” ahhoz tartozott volna, említés nincs.

Bejének 1641-től 1660-ik évig rendes lelkésze nem volt. 1660. évben már Czeglédy István, — ki 1644-ik évben még Vittembergában tanult, — talán Czeglédi Lőrincznek (ki 1602-ik évben berzetei pap volt) fia lett bejei pap. 1665—68-ik évi egyházlátogatási jegyzőkönyv szerint a kiirt években még Bejében lakott. Ezen jegyzőkönyvekben „Zsór” mint Beje filiája van említve.

1670-ik év körül a bejei egyház papja lett Jablonczai János, ki kemény férfiú lehetett, mert Zsóri Tamással, az egyház egyik patrónusával 1671-ik évben összeützvé, a köztük fenforgó baj elintézésére a vármegye Kállai István vályi és Szombati János eszoltói papokat küldte ki. Ő 1665-ik évben pataki diák, ezután rimaszombati rektor (vármegyei jegyzőkönyv.) — 1670. bejei pap. 1674-ben nápolyi gályarab; innen kiszabadulván, a leidai akademikusok közé iratta magát Kőpenci Balázsszal; mint ilyen, 1676-ban ily ezimű könyvet adott ki: „Furor bestiae contra restes Jesu Christi.” 1679—80-ik évben ismét elfoglalta a bejei papságot, itt lakott még 1688-ik évben is. Könyekre indító levele, melyet mint gályarab írt, ott van szóról-szóra beírva a bejei egyház egyik jegyzőkönyvének végén.

Feljegyezhető 1668-ról az is, hogy a bejei templom reperatiójára a vármegye 25 frtot, 1669-ben pedig 12 frtot adott.

1630-ik évtől 1728-ig a bejei egyház állásáról más adatot nem láthatni, mint a vármegyei jegyzőkönyvben ezen két feljegyzést: „1707-ik évben a vármegye a bejei

templom építéséhez adott 3000 szindelt; 1713-ik évben tíz rénes forintokat.”

Ezen időszakban Beje — mint a szomszéd községek — az ezen vidéken dúló belháboru miatt kipusztitva lehetett. A szomszéd Otrokoersől feljegyezve van, hogy lakosai az 1707-ik évi szeptember 19-én Rabutin német generális elől elfutottak és csak azon hó 24-én tértek vissza a szaladásból. Szintén 1709-ik évről, hogy Viard generál hadaitól való félelem miatt a falu pusztán hagyatott, oda a lakosok csak a következő évben tértek vissza. Beje a háboru pusztításainak még inkább kitéve volt, mert a confederált magyarok egyik megyei vezére Réti Nagy János ezen oldalról intézte támadásait a eszári hadak ellen. A pusztult egyházközségekben ezen időszakban valószínűleg a tornalliai lelkész szolgálatával éltek. Ezen állítás mellett bizonyít Szathmári Király Miklósnak sajátkezű bejegyzése, mely ekkép kezdődik: „En Szathmári Király Miklós stb. stb.” (Bejei egyház anyakönyve 1-ső lap.) — Nem lévén e kis közlemény ezélel a egyház külső és belső életével való tüzetes foglalkozás, átadom a tollat egy hivatottabb kéznek, annak, a kit saját lelke készit, ösztönöz valamikor arra, hogy a bejei egyesült egyház történetét megírja. De egy pár körülményt mégis megkivánok említeni, azt nevezetesen, hogy a Szentmiklóssyak 1828-ban lettek bejei birtokosok. Ugyanis Szentmiklóssy Viktor házastársul vette Szathmári K. Annát, Szathmári K. Antalnak (a „eserebogár, sárga eserebogár” kezdetű s az egész hazában nagy elterjedés s közkedveltségnek örvendő népdal szerzőjének) ferkölt lelkü leányát. Ma a jellemzilárd, kitűnő gazda, nemes lelkületű férfiú „István” (a Viktor unokája, Antal fia) kezeli a bejei birtokot, mint tulajdon örökét (neje a szívjóság és sok nemű kellemmel ékeskedő „Bónis Lenke”; gyermekek a szépen induló „Antal”).

Hadd álljon itt még az is, hogy 1635-ben Ferenczi Posztos Judith, Szathmári K. Ferencz házastársa egy gyönyörű gazdag metszetekkel ellátott ezüst poharat ajándékozott az egyháznak. E pohárból oltogatja lelki zomjadt ma is a bejei vallásos és templomszerető gyülekezet.

Zsór az én időmben készített szinte az Úr asztalára egy ezüstből való, belül arannyal futtatott kelyhet; mellé szintén tisztá ezüstből egy kenyér osztó tányért a Csizmadia István buzgó családja.

Csak ezeket kívántam ez uttal a bejei ref. egyház multjából tek. Szerkesztő urnak, s általa becses lapja tisztelt olvasóinak tudomásul hozni.

Egyebekre nézve tisztelettel maradok Simoni, 1890. október 11-én.

Batta György,
simoni-i ref. pap.

hagy maga után. Akár lett volna, akár sem, tökéletesen mindegy.

Igaz, hogy három nap alatt több eső szakadt le a kiaszott mezőkre, mint a megelőző három hónap alatt, de hiszen az esőt csak nem fogjuk esemény-számba venni. Ennyire már még se vagyunk.

Hát az országos vásár: kutya? (Ilyen kérdéseket a szerkesztő szokott tenni, mikor az ember fennhangon töprenkedik előtte a téma fölött.) Kutyanak nem kutya, de ha kutya volna is, én ahoz ép oly kevésbé értenék, mint azokhoz a hasított és nem hasított körmű személyválogatólag tesz törvényes különbséget arra nézve, hogy szabad-e a vásárra hajtani vagy nem?

Kénytelen vagyok engedni és témát keresni. Hiszen az egyszeri okör is azt mondta, mikor a vágóhidra vitték, hogy „az okosabb enged.“

* * *

Aztán jól körültekintve nem is egészen olyan reménytelen a helyzet, a milyennek első pillantásra látszik. A vadász-idény itt van, tetőpontján. Igaz, hogy én világéletemben még soha egy puskát el nem sütöttem, de hát a vadászok is sokfélék s ha lehetnek hivatal-vadászok, parthie-vadászok, hajtóvadászok, miért ne lehetnének újdonság-vadászok is?

Ilyen hangulatban pillantottam meg a megyebeli agarások urai társaságát a dobrai fensíkon. Boldog Isten, mennyi agár és mennyi agarász egy csomóban! Hol győzne ezeknek elegendő nyul teremni?

De bizony volt azok között olyan is elég, a ki épen úgy nem ült soha lóháton, mint a hogy én soha puskát el nem sütöttem. Hát ilyen könnyű dolog agarásznak lenni? Hiszen akkor én is beállok!

Nyomban meg is kérdeztem egy notabilitást, hogy micsoda kellékek szükségesek ahoz, hogy valaki agarászsza avattassék?

— Hát érdeklődés a szent ügy iránt, meg aztán kifogástalan előélet.

Ez az utolsó feltétel egy kicsit megdöbbenett, mert tudvalevőleg életének gymnasiumi korszaka nem tartozik épen a legkifogástalanabb „előéletek“ közé, és „jól megérdemelt“ secundáim s consilium abeundi-aim után egyetlen „lovagias affair“ enyhítő körülménye sem következik.

— De mit értek a „kifogástalan előélet“ alatt?

— No hát, legalább megkivántatik, hogy a ki tagja akar lenni az egyletnek, hát ne lett legyen becsukva — eddig.

* * *

S az újságszűke miatt borongó arezulattal tekintek a pénzügyvizagati palotára. Boldog Isten! mennyi érdekes adóelengedési eset kerülhetne innen ki! A kaszárnyákra, melyek lovagias commandansai a helyett, hogy gulyáshussá aprítanak a eibileket, még inkább igazi gulyás hussal meg pilseni sörrel traktálódznak. Azután tekintetem átkalandozik a sárga palotára, mely főispántalan magányában epedve várja a kedves „Budapesti Közönyt“. Hát innen már soha sem kerül ki többé se egy búcsúzó, se egy üdvözlő diszküldöttség? . . . Hát a romantika hova lesz? Mi lesz a világból, mikor csak egy sanyaru fegyelmi ügyre is hiába les a melancholikus újdondász?

Mikor így ülök „hoszu, méla lesben“, egyszerre csak előttem terem — mint egy kopott nadrágra csempészett bajusztalan „plage Geist“ a szedőgyerek, bozontosan mint egy medvebocs és kéréllhetetlenül mint a nemezis, kérve a „kéziratot.“

— Barátom, — szólok hozzá oly keserű hangon, mintha legalább is egy üveg Hunyadi áztatta volna torkomat, — hát nincs neked egyéb dolgod, mint egész nap engem üldözni?

— Kérem, — szólt szelíden mentegetőzve, — három nap óta csak plakátokat szedünk egy sérvkötő-gyáros számára.

— Szerencsétlen, hát miért nem mondtad előbb? Már most elmehetsz, vidd el a kéziratot a szerkesztő urnak és mondd meg, hogy ha máskor azt akarja hogy újságot írjunk előbb vagy maga csináljon vagy csináltasson valakivel — írni valót. Civis.

Mit olvasson a mi népünk?

Több mint két ezer év előtt azt mondá Aristoteles, „hogy az embernek a tudásra természetes szüksége van.“ Ha tehát a tudvány az emberrel született szükség, mint ezt az ókorok az emberi legnagyobb ismerője helyesen állítja, akkor azon eszközök, melyekkel mi az ismereteket magunknak elsajátítjuk egész más minőségűek mint azok két ezer év előtt voltak. Mig az ókorban a tudományos ismeretek terjesztése leginkább csak a szóbeli előadáson alapult, addig mai napsággal a szellemi termékek könyvekben vannak letéve, melyekből tudványunkat ki-

elégítjük, szellemi élvezetünket merítjük. Még 40 év előtt egy újság, mely mai nap közkézen forog, ritka jelenség volt még a vagyonosabb polgári körökben is. Biblia, énekes könyv, ima könyv, naptár és kedvező esetben prédikációs könyv képezték a jómódu, becsületes polgár összes könyvtárát. Egész más viszonyok vannak a jelen korban. Még a szerény polgári házban is látjuk a klaszszikusokat, a folyóiratot, itt-ott egy történelmi művet és a szépirodalom legujabb termékeit. Mily megdöbbenéssel járunk el többnyire szerény polgártársaink könyveik bavasárlásánál, midőn nem a könyv belbeese a mérvadó, hanem a külső esín, vagy a házaló rábeszélő tehetsége bir rendszerint döntő befolyással a vevőre. Nem kötelességünk-e szavunkat ily eljárás ellen felemelni és a szegény polgártanácsunkkal támogatni?

Ismerek házakat, hol a szegény emberek és házi népe nyakra-főre csak Rinaldini és efféle rabló regényeket olvasnak. Mindenki tudja, hogy az olvasás mai korban még a legegyszerűbb embernél is elkerülhetlen szükség s miután ez nincs azon kedvező helyzetben, hogy tudná a jót a rossztól megkülönböztetni, épen azért kétszeres kötelességünk ötet a jóra való, erkölcsi alapon nyugvó könyvekre figyelmeztetni, melyekből jó, kedélyt nemeseítő élvezetet meríthet. Derék papjaink, tanítóink és általában az emberberátok bizony nagy szolgálatot tesznek az emberiségnek, ha polgártársainknak irodalmi termékeink közül a legjobbat ajánlják. Minden könyv, melyet a népek nyujtunk, birjon erkölcsi alappal, nem azon értelemben, mintha abban csak mindig az erkölcsről beszél-nénk, nem, hanem azon basis is, melyen a könyv nyugszik, legyen erkölcsös, az olvasóra nézve szivnemesítő, mely mintegy vörös fonalként az egész olvasmányon áthuzódik. Materialisztikus irányú könyvek népünk olvasó köréből valamint a fiatalságéból is egészen kizorítandók. Népünk nincs még oly magas fokon, hogy a materialisztikus hypothesiseket a valóságtól meg tudná különböztetni. Bölesészeti körökben, vagy pedig iskolázott eszűek előtt a materialisztikus irányú könyvek jogosultsággal birhatnak, legalább buvárlásra és az eszmék tisztázására buzdíthat-nak, de a népnél kétségen kívül nagy bajt idézhetnek elő. Ki tudná azt előszámolni, mennyi veszélyt hoztak a materialisztikus színezetű regények a család körökben leányok- és fiuknál? — Népünk nagyobb része bizony-nyal inkább fogja az erkölcsi alapon nyugvó könyveket olvasni mint Zola és hasonló regényeket. Valjon milyen tanulságot fog meríteni népünk oly művekből, melyekben a haldokló atya — mint egyik regényben áll — fiának mint utolsó figyelmeztetését az erkölcsös életet ajánlja, nem azért, mert az erkölcsös élet erélyes, hanem azért, mert olesőbb a kiesapongó életnél? Avagy nem jartak-e el hasonlóan azon gymnasiumi tanulók, kik egy svájci vendéglősnét meg akartak gyilkolni csak azért, mert hasonló-t olvastak egy regényben, melynek hőse ilyen eszeleket vitt véghez? — Számatalan ilyen ponyvairodalmi termékek kerül a könyvpiacra, s talál vevőkre is, néha a nyomtatási költséget sem érdemli meg, mert ugyanazon az áron jó könyvek is vásárolhatók.

Az avatott írón kívül különösen a mai derék papjaink és tanítóink volnának hivatta népünk számára erkölcsi alapon nyugvó könyveket írni. Papok és tanítók, kik már állásuknál fogva az élet sokoldalúságát ismerik, az emberi társaság különböző rétegeibe behatnak, az emberek egy anyagi mint szellemi szükségleteit kikutatni több alkalmuk lévén mint másoknak — ezek, mondom elbeszélésekkel a népre felvilágosítólag, javítólag és nemesítőleg hathatnak. Egyszerű és érthető a mellett nemes stílusban írt könyvekben a nép azt találja fel, a mit keres t. i. a jót, a valót és a szépet!

Azt hihetné az ember, hogy ez mind természetes dolog, és mégis mennyi rosz könyv kerül ki a nyomdából és minden scrupulus nélkül adatik a nép kezébe. Békés, higgadt vérű, sorsukkal megelégedett emberek, ha Büchnert és efféle műveket olvastak, egészen megváltoztak gondolkozásukban és eszelevesükben: elégedetlenek, mindenből gunyúzó és semmi sem szent előttök. És ezt mind a materialisztikus irányú könyvek okozták. Nem kötelességünk-e ilyenkor a népet jó könyvek ajánlásával támogatni! (Elég sok gonoszság van a világon, jót kell tölünk kitéphetőleg eszelekednünk.)

Népkönyveink oly tárgyakat vegyenek fel, melyek a mindennapi életet érintik s tegyék megbeszélés tárgyává az oly eseményeket, melyek az életben ritkán fordulnak elő.

Nyujtsanak oktatást szellemi és anyagi dolgokról erkölcsi alapon és idealisztikus színezettel, mi népünket anyagilag emelné és erkölcsileg javíttatná. Népünk ezért bizony nem lesz háládatlan

Gellert oly időben élt, melyben nem olvasott a nép annyit, mint mai nap, és az ő meséit bizony nem sok paraszt olvashatta. És mégis egy földművelő, ki előtte egészen ismeretlen volt, beállt hozzá egy szekér fával. „Ugyan mivel érdemlem én ezt meg kendőtől?“ kérdé a a meglepett költő. „Szép meséivel, melyek nekem sok élvezetet nyujtottak“ mondá őszintén a paraszt. Gellert ezen háládatosságtól annyira meg volt hatva, hogy könnyekre fakadt. Hát a mi népünk kevésbé volna háládatos? Azt hiszem, hogy nem!

Mai napság többet olvasnak az emberek mint Gellert idejében, azért szegény népünknek csak jót kell nyujtannunk akár milyen alakban is.

Wiesinger Károly.

„Aggodalmaink“ első két sorának olvasásánál egy édes reménynek húrja rezdült meg keblemben. azt hívné, hogy t. „Figyelő“ ur azon aggodalmakat érzi és írja le, melyek sokak keblet még ma is elfoglalva tartják a fölött, hogy a kishonti ág. hitv. ev. esperességi tisztújításnál a magyar párt által kivívott győzelemnek épen a „Gömör-Kishont“ az igazi öröm és lelkesedés hangja helyett, a megválasztott jelesekhez — a fényes győzelemre emelkedett magyar párthoz talán nem is méltó csaknem hideg közöny hangján adott kifejezést.

Azonban a felhangolt húr a következő sorok olvasásánál hirtelen elpattant, a reményt csalódás váltotta fel!

T. „Figyelő“ ur aggodalmi egészen más-neműek! Szabad legyen ezekre megjegyzéseimet előadnom!

„Aggodalmaink“ cz. a. közlemény egy basis nélküli, a kishonti ev. esperességnek épen jelenlegi helyzetére és körülményeire nem illő, helytelen, nem megbízható, tapintatlan és ezeltvesztett tudósítás.

Jelzőim használatát egyenként leszek bátor közelebből értelmezőleg megokolni!

Bázis nélküli és a kishonti ev. esperesség jelenlegi helyzetére nem illő „Aggodalmaink“ azért, mert a kishonti ev. esperesség jelen helyzete a legközelebb megejtett jeles választások folytán nem reménytelen, sötét —; de a legszebb reményekre jogosító jövőre utal. S hogy „nem egészen jól állanak itt a dolgok“ s „a magyar ellenes párt erős“ ez nem most tűnt fel a választásoknál; ez meg volt már ezeltől régen, „Figyelő“ urnak is tudnia kell erről, ha figyelemmel kísérte „a szép Rima völgyön“ a magyar ellenes párt dolgait. Sőt bátran mondhatjuk, hogy a magyar ellenes párt a lehető legnagyobb esett most hatalmának erős tudatában, rútul bukott s az önmaga által teremtett posvány piszkos sarával — nem tagadhatja — nagy folt esett a „Figyelő“ ur által említett Pongyelok és Ráho „ragyogó csillagain“.

Helytelen és nem megbízható e közlmény azért: mert a szavazatokat nem úgy közli, a mint azok kihirdetettek s a mint azok alapján a választás eldőlt. Ugyanis nem 8—8 szavazattal állottak egymással szemben a hazafias és magyar ellenes párt jelöltjei, hanem igenis a Markovicsra és Bodiczkyra adott 7—7 szavazat ellenében Kle-nócz lélekszámának tekintetbe vétele nélkül tisztán a szavazatok száma és többsége értelmében 8—8 szavazattal győztek a kitűnő jelöltek: Glauf és Liszkay.

Tapintatlan e közlemény azért: mert t. „Figyelő“ ur a helyett, hogy a kokovai nemes egyház hívei nagyobb részének nemes és hazafias magatartását méltányolva, elismerőleg megdicsérte és a papválasztásnál is hasonló hazafias, szent lelkesedéstől buzgó eljárásra intette, buzdította volna; a lehető legsötétebb képet festi maga előtt. A helyett, hogy a járszalagon vezetett népet ön-állóságra buzdítaná; a hazafias eszmékért nem nagyon buzgó Kuchtaról és ismét Ráho és Pongyelok ragyogó csillagairól beszél. Az ő csillagukat, örömeiket, működésüket ismerjük! Ezt kellett volna „Figyelő“ urnak mondani: ha már a jelölés Kokován megtörtént s ha rosz ömennel bíró neveket is olvasunk a jelöltek között, hassatok oda ti kishonti esp. közegek, hogy a kokovai nemes egyház hívei haladjanak az esperességi tisztviselőkre történt szavazásoknál önkezők által megnyitott uton, lobogtassák tovább magasan a hazafias, szent zászlót, melyre oly pap nevét írják, ki nemesak eszi, hanem keresi is e hazának a kenyeret. Kérem a t. „Figyelő“ urat, miért ne lehetne ilyen Hoznek Lajos, miért állította Kuchta mellé?

Az előbbiekből kifolyólag ezeltvesztett is „Figyelő“ ur eme közleménye. Mert ezeltjának annak kellene lenni, hogy buzdítsa arra, miszerint a legközelebb megválasztott kishonti esp. tisztviselők vezetése mellett az egyház és haza szent ügyének zászlaja alatt egyesüljenek az erők az életadó fát emésztő férgek erejének gyöngítésére, megtörésére, teljes megsemmisítésére S épen ezt nem teszi, sőt negatív és pozitív oldalról tájékoztatja a magyarellenés pártot helyzetéről s feltárja előttük a hazafias pártra bekövetkező veszélyt.

Nem aggodalmakat kelteni, csüggedni, hanem bizni, lelkesedve tenni és másokat is tette buzdítani — legyen a jelszó!!!

Figyelmes.

Levelezés

Igen tisztelt Szerkesztőség! Beesés lapjának f. hó 13-án megjelent 43-ik számában „Megfontolatlan szó“ cím alatt egy közlemény jelent meg, a melyben az egyetemes gyűlésen mondott szavaim — valószínűleg téves

informatió alapján a valóságnak meg nem felelőleg vannak idézve. Meg fogja tehát az igen tisztelt Szerkesztőség engedni, hogy reputációm érdekében a tényállást esetelvé, az ezen alkalommal mondott szavaimat itt röviden ismételhessen.

A dunántúli kerület követeinek a dunáninneni kerület ismert pánszláv kiküldöttéi iránt — bizonyos titkos indokból — a hazafiság rovására tanusított túlságos barátkozó és engedékeny eljárása, minket a tisztai kerület tagjait a legmélyebben elkeserítettek, a melynek benyomása alatt mondottam én a többek között a következőket:

„Vas- és Csongrádmegyék igen tisztelt főispánjainak iménti nyilatkozataikra csak azt kívánom megjegyezni, hogy másként nyilvánul a hazafiság Vas- és Csongrádmegyékben és másként minálunk Gömörvármegyében: mert minálunk a haza oltárára nem hangzatos phrásisokat, hanem eredménydus eseményekben nyilvánuló áldozatokat szoktunk tenni s ha az otthoni nemzetiségi bujtogatásokkal folytatott küzdelmekben némi erőt megtakarítunk, azt itt az egyetemes gyűlésen a dunáninneni kerület hazafias tagjainak támogatására szoktuk felajánlani s tettük és tesszük ezt azon biztos hitben, hogy a dunántúliak — kiknek otthon nemzetiségi bajokkal küzdeni nem kell — ezen nemes törekvésünket összes erejük- és befolyásukkal istápolni fogják.

Sajnálattal kell azonban mindig az ellenkezőről meggyőződünk és ha ez tovább is így tart, akkor maholnap lutheránus lesz magyar embernek s még nagyobb szegény szegénynek lenni.”

Ezek voltak szavaim. Igaz, hogy nagyon erős — de a ki mint én — életfeladatának tartja a haza és nemzet érdekében még az egyház terén is lankadatlanul küzdeni s ha azoktól, kiktől legkevésbé várná, az ellenkező áramlatot tapasztalja — nem fogja csudálni, ha a hazafiúi fájdalom néha a megengedhetetlen is keserűbben nyilvánul.

Mindazonáltal vesse rám az első követ az — ki hasonlóképen nem eszelekedett volna.

Fogadja a tisztelt Szerkesztőség változatlan tiszteletem kifejezését, melyvel maradtam
Rozsnyó, 1891. okt. 17.

Kubinyi Géza, főszolgabíró.

Helybeli hírek.

Mikor lesz főispánunk? Ha két-három ember találkozik, ezen kérdéssel fogadják egymást a régi conventionalis üdvözlések helyett. De minél gyakoribb a kérdés annál bizonytalanabb az arra adott felelet, most már általános azon illetékes egyének által is megerősített nézet, hogy a közigazgatási kérdések elintézése előtt, a mi tavaszig elhúzódhatik, alig lesz főispánunk. — Erre különben önként előáll megint az az új kérdés, hogy a ki addig köz-elismerés mellett teljesíti funkcióit, miért ne végeznék azokat tovább is?

Működő előadást tart a helybeli prot. egyesült főgymnasium felsőbb osztályainak ifjúsága, mely Kísfaludy Károly koszos irónknak „Körök” ez. három felvonásos vígjátékát, továbbá Csiky Gergely fordításában Monieroff két felvonásos vígjátékát a „Szégyellős”-t. Mind a két mű vidám hangulata és nevetető helyzetben bővelkedik. A női szerepekre helyből és vidékről több előkelő család szép és ügyes leányát kérte meg a rendezőség, a mely szerenés is volt több szellemes közreműködőt nyerni meg.

Zenakart szervezett a helybeli prot. főgymnasium ifjúságának zenekört. A kar vezetésével Dr. Veres Sámuel tanárt bízta meg a tanárkar, mely ezen bandát Bodor István igazgató kezdeményezésére jónak látta megalakítani.

Havas eső legelőször esett ez év hanyatló napjaiban október hó 21-én, kedden a kora reggeli és a délutáni órákban, azonban kevés idő alatt elolvadt a esekély hó. Bizony a mennyire száraz időjárás volt e hó közepéig, annyira nedvesnek mutatkozik az idő az általános és soká tartó elborulás miatt és az aneroid (időmérő) tanúsága szerint.

Országos vásár. A hétfőn és kedden lefolyt országos vásár a második nap kedvezőtlen időjárása mellett is egyike volt az év legjobb vásárainak; minden áruezikk-nél élénk kereslet volt. Különösen a ruhaneműek keltek óriási mértékben, nem túlságosan magas áron. A baromvásárbán is élénk üzlet folyt. Csehországból és Sziléziából is jöttek marhakereskedők, mit annak tulajdonítunk, hogy marhakitvelünk némi esekély megszorítás-sal külföldre is meg fog engedtetni, mire névze Szászország kormánya már tett is lépéseket. Országos vásárunk második napját teljesen elrontotta az őszi zimankó, mely délután teljes erővel tört ki s a sokadalomnak néhány percz alatt véget vetett.

Ritkaság. Folyó hó 20 és 21 napjain tartott országos vásár alkalmával lopás nem történt. Régen volt rá eset, hogy a tolvajok ilyen alkalomkor nyugodtak.

Helyreigazításul. A Dráskóczy László rszécsi járásbeli főszolgabíró kálósai birtokát nem mint mult számunkban irtuk gr. Zichy Ernő, hanem Hámos Lászlóné sz. Badányi Ida urnó vette meg, és pedig a fundus instruktus nélkül magát a birtokot és a hozzá tartozó összes épületeket 85000 forintért.

Vármegyei újdonságok.

Búcsúzó küldöttség. A közigazgatási bizottság folyó hó 13-iki üléséből Fay Gusztáv távozó főispánhoz intézett búcsúírat átadásával megbízott s mult számunkban már említett küldöttség ma délelőtt 11 órakor érkezik Nyustvára, hogy megbízatásának eleget tegyen.

Hymen. Ferray Gyula rozsnyói ág. ev. egyházi lelkész s a gömöri egyházmegyének érdemes főesperese jegyet váltott Lám Regina kisasszonnyal, Lám Lajos merényi volt lelkész özvegyének kedves leányával.

Kinevezés. A földművelésügyi miniszter Podhraczký Andor hercegi erdőigazgatót az 1890—95. évekre az erdészeti államvizsgálatokhoz bizottsági tagnak nevezte ki.

Halálozás. Fűköb Adolf pelszvári ref. tanítót mult vasárnap temették. A boldogult rimaszombati születésű volt s 30 éven át működött a tanítói pályán, (előbb A. Szuhán, ezután Piskolton Biharmegyében, 1875. óta Pelszváron,) melynek egyik jelese volt. Iskolája mintaiskola volt, vezetett jeles kántust, volt érteke a közoktatásügy

minden kérdése iránt s legközelebb is egy ezülszerű s haladást jelző számológépet szerkesztett. Neje s egy leányból álló családján kívül méltán gyászolja a pelszvári egyház és város, a gömöri ref. traktus és kartársai, kiknek egyik kiváló díszök volt s kik temetésén nagy számban jelentek meg.

Haladunk. Midőn ezelőtt 12 évvel a süvelei ev. egyház lelkészi hivatalába Terray Gyula főesperest és jelenlegi rozsnói lelkészt iktatták be, az egész ünnepély kizárólag tót nyelven folyt le, míg ugyanó utódját f. hó 12-én már kizárólag magyar nyelven vezethette be. Oly eredmény ez a magyarosodás terén 12 rövid év alatt, a minővel csak kivételesen találkozhatni. Bár gyakrabban referálhatnánk a hazafias buzgólkodás ily meglepő sikereiről, melyet követésre ajánlhatunk.

Önkéntesek tisztviszsgálata. A Losonecon állomásozó 25-ik gyalogezred husz önkéntese a napokban Kassán volt, hogy letegye a tisztviszgalatot. Tizenkilenczen kedvező eredménnyel tették le s csak egyet utasított vissza a vizsgáló bizottság. Az önkéntesek közül ketten díeseretet kaptak jeles feleleteikért. — Vármegyének ifjai közül a tisztviszgalatot sikeresen tették le Bényo Géza rimaszombati, Záborszky István sídi és Gömöri László dobsinai illetőségű ifjak, a kket ennél fogva a karácsonyi kinevezéseknél mindenesetre hadnagykokká léptetnek elő. Ez is bizonyítja, hogy kitartó szorgalom minden nehézséget legyőz.

A gömörmegei magyar közművelődési egyesület vagyona a jelen év folyamán ismét néhány száz fittal gyarapodott. A rimamurány-salgótarjani vasmű részvénytársaság előbbi adományaihoz kétszáz forintot esatolt, mi által alapítványa 800 ftra emelkedett. — Borbély Lajos 50 fttal 200 ftra és a Fábry-féle leánynevelő intézet volt növekedéi 47 fttal 100 ftra egészítették ki alapítványaikat. Kálchbrenner Hugó és a eszli fürdő igazgatósága 50—50 fttal alapító tagokul léptek be. — A gömörmegei magyar közművelődési egyesület jövőre nagyobb aktióra készül. Működési körét — értesülésünk szerint — a népkönyvtárak alapítására is ki fogja terjeszteni, s már közelebről tárgyalni fogják azokat az előnyös ajánlatokat, melyeket egyes fővárosi könyvkereskedő cégek a népkönyvtárak felállítására vonatkozólag beküldöttek.

A kishonti ág. ev. esperesség folyó hó 28-ára kitűzött rendkívüli közgyűlése, a mikor is az eddig megválasztott új főtitviszleket t. i. a főesperest, esperességi felügyelőt és alesperest hivatalaikba beiktatni, a többi tisztviselőket pedig a gyűlésen megválasztani fogják, nemcsak népesnek, hanem fényesnek is ígérkezik. Ezen beiktatási ünnepély iránti érdeklődés az esperesség határain kívül is élénk, s mint értesülünk, a gömöri esperesség több előkelő tagja is ezen ünnepélyen meg fog jelenni, sőt azt tartják, hogy Zelenka Pál tisztai ág. ev. püspök, ki beiktatása óta, a brassói kivéve, már minden esperesség mérvadó körét meglátogatta, ismételve tervezett kishonti látogatását az alkalommal fogja összekapcsolni.

Pályázat. A beretkei evl. ref. lelkészintéző állomásra pályázatot hirdet Kún Bertalan tiszáninneni ev. ref. püspök ur. Az állomás évi jövedelmét 600 ftra tették és így a IV. osztályba tartozik. A kellő felszerelésű pályázati kérdvényeket nov. 4-éig Nagy Pál esperes urhoz Tornallyára kell elküldeni.

Uj vasuti vonal. A Kassáról Tornáig vezetett vasuti vonatot, mint a fővárosi lapok jelzik, Rozsnyóig tervezik kiépíteni. Ezen terv megvalósítása nagyot lendítene vendégforgalmunkon.

A csendőrség ismét lopásoknak jött a nyomára. Felső-Székelyben Hanko János nevű lakostól e napokban loptak el 6 darab juhot. Ezek könnyen felismerhetők, mivel baloldalukon a gazdájuk nevének kezdőbetűi vannak bebélyegezve. — Az antali-pusztán is ellopott egy bojtár 2 aranygyűrűt és egy pipát Sulyok István kondástól.

Gyilkosság. Lekenyén e hó 18-án Klimon Ferencz Kerepesy Márton oitani földbirtokos kerülője meggyilkolta Lázó Karolyt, a falu ezigány kerülőjét. A véres eset különben a következően történt: E hó 12-én ugyanis Lázó Karoly kunyhója leégett s hogy azt minél előbb és kevés költséggel felépíthesse minden engedelme nélkül a Kerepesy ur erdejében vágott egy szép szál gerendának való fát. Amde még mielőtt a fát kifaragta volna, a lopás már kiderült, és az a kerülő alal tulajdonosnál be is lett jelentve. Másnap Kerepesy az erdőbe kikocsizott, hogy a kárt megvizsgálja s a ezigányt tetteért felelősségre vonja, mire Lázó Kerepesi legnagyobb ámulatára kijelentette, hogy Klimon Ferencz kerülője már régen üzi lopásait és már sok szál fát adott el, melyeknek tőkét harasztakaróiktól megfosztván, meg is mutogatta Kerepesy urnak, a bevádolt kerülő mindezt egy közeli bokorból hallgatta s alig hogy Kerepesy ur kocsiján néhány lépésnyire távozott, Klimon előjött rejtekeiből és Lázót minden ok nélkül orvul megtamada és fejszéjét a fejébe ütötte, mire Lázó életlenül rogyott össze. Az ütés zajára a még egész közelében lévő Kerepesy ur a történetet látva kocsijával visszafordult és a szerenésen Lázót kocsijára tette, hogy őt Tornallyára szállítva orvosi segélyben részesítse. Az orvosok minden fáradozásai, életretérítési kísérletei eredmény nélkül maradtak, mert az agyvelő egészen el volt roncsolva, s a halál öt napi borzasztó kínolódás után végre megszabadította szenvedéseitől. Egy szegény, beteges özvegy és négy árva siratja benne kenyérkeresőjét. A gyilkost a tornallyai járásbíróság börtönébe kísérték, hol várja méltó büntetését.

Vegyes hírek.

Madách Imre emlékezte. Nógrádmegye közönsége legközelebb kegyeleles ünnepet ül, midőn e havi megyebizottsági közgyűlésen nagynevű költője Madách Imre arczképét a megyei teremben le fogja leplezni. Az életnagyságu arczképét Roskovics Ignác budapesti hírneves festő festette.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara októberi rendes közgyűlését folyó hó 16-án tartotta meg Radvány István elnöklété alatt. Ez alkalommal be lön mutatva Szentpáli István titkár és Sugár Ignác második titkár, kik e minőségükben először szerepelnek a kamara ülésén. Az elnöki előterjesztések közül érdemetes tudomásul vétetett, hogy a kamarai területen Nagy-Röczén középkereskedelmi iskola nyitattott meg. A kamara jövő évi költségvetése megállapított s a kamarai illetékkules 1891. évre 3 $\frac{1}{2}$ % -ra tétetett, mely $\frac{1}{2}$ % -kal kedvezőbb az eddigi kulesnál. — A gömörmegei ipartanács tagjai vá a kamara által Schlosser Albert (Rozsnyó) és Kozma

Szabó József (Rimaszombat) rendes, Kovács Zsigmond (Rimaszombat) s Tibély Zsigmond (Rimaszombat) póttárogok, választottak. — A miskolczi osztrák magyar bankfiókhöz váltóbírálokul Holänder Ede, Kulesár Károly, Radvány István és Spuller A. József újból javaslatba hoztattak. A temesvári kiállításban való részvételre a kamara területén levő iparosok s különösen az állami kedvezményben részesülő ipartelepek felhivattak. Az értesítendő magyar kereskedelmi társaságnak a kereskedelmi miniszter által ajánlott prospectusai esetleges jegyzés ezéjából a kamara területén levő pénzintézetek figyelmébe melegen ajánltatnak. — A kereskedelmi szakoktatás reformjára vonatkozó miniszteri leirat pontosságára mért megvitatásban részesült. A miskolczi és nagyroczói középkereskedelmi iskolák tanári karának véleménye meghallgattatott s élénk vita után, melyben Koós Soma és Fűrész Ferencz, valamint a kamarai előadók vettek részt a kereskedelmi szakosztály véleménye határozattá emeltetett s pedig: a kereskedelmi iskolák tantervének revíziója szükségesnek mutatkozván, a német nyelv s más több gyakorlati ismeret belterjedtebb tanítása szükségesnek mondatott. A kereskedelmi iskoláknak négy évi tanfolyamra való rendezése visszhangra a túlnyomó többségben nem talált s az ülés a három évi tanfolyam meghagyása érdekében hozott határozatot. A kereskedelmi szaktanárok képzése ezéjából egy felsőbb kereskedelmi akadémiára felállításának terve pártoltatik, szintugy a kereskedelmi miniszter által ezéba vett kereskedelmi iskolai biztosító intézmény is. — Adler Henrik brixeni lakos javaslata a távirati bérlet s refakció behozatala iránt nem fogadtatott el, hanem a táviratozási díjak általános leszállításának kérelmezése határozottat el, mint közszükségnek leginkább megfelelő. — A kereskedelmi miniszterhez felterjesztés intézése a budapesti és vidéki malmoknak Fiumébe való szülő díjtételei arányos megállapítása s a vidéki malmok hátrányára mutatózó különbözet megszüntetése tárgyában, elfogadtatott. A párisi munkás kongresszus határozataira hozott vélemény, mely viszonyaink alapján készült, fel fog terjesztetni. A védjegy lajstromozó titkár felmentetett. A szesz italok kimerésére szolgáló üvegedényekkel üzött visszaélések megszüntetése ezéjából kértetni fog, hogy az üvegek a gyárban felelősség mellett hitelesítsenek. — Szintugy kértetni fog a gömöri vasuti vonatok gyorsítása. — Több apróbb tárgy tudomásvétele után az ülés napirendje kimerítetett.

Nógrádi naptár. A Kármán-társulat Losonecon, ezen vállalatának II-ik évfolyamával mindinkább beigazolja, hogy olvasó közönségének nemcsak hasznos de kedvelt és majdan nélkülözhetetlen házi szükségletet nyújt; különösen az által, hogy a naptár tartalmát és belbesét az idén nagyban gyarapítja. A nógrádi naptár 1891. évi folyamára nagyobb, a többi között igen érdekes újításokkal lép meg olvasó közönségét. Tartalma különben a következő: A fel-séges uralkodóház. — Naptári rész: Csillagászati és kortani jellegzés. A tizenkét hónap és annak időjárása. A százesztendő jövendómódo. — Általános rész: Postai és távirati szabályok. A cheque- és clearing-forgalom. — Országgyűlési képviselőink rövid életrajzai. — Szépirodalmi rész: Balaton-melléki történetek: három elbeszélés, u. m.: I. Betűjta az utat a hó. II. A kusztóra. III. Igen! Irta Babay Kálmán. — Házassági ajánlat. Karezo-lat. Irta Csalmajai. — Okos embernek mester a neve. Vig elbeszélés. Átdolgoza J. R. — Költemények. Irta Újfalassy Sándor. — Csarnok: (Vegyés, mulattató apróságok és hasznos tudnivalók. — Gazdasági tudnivalók. A földműves állása Magyarországon. Milyen rendszerben használjuk fel a földet. Mi módon láthatjuk el egész télen a konyhát salátával. Az állattenyésztésről. A poltári gazdaság. (Szakszerű leírás két képpel, u. m.: A poltári Hanka-major és a poltári urlak) — Képeinkhez: Ujév az erdőben. Jó reggelt! Ki a boldogabb? — Adomák. (Képpel). — Nógrádmegyei tisztvisz és ezimára. — Magyar- és Erdélyi hírvonalak alapján összeállított országos vásárok. — Hirdetések. — A borítékon: Bélyegilleték-táblázat három fokozatban. Ime, ilyen gazdag tartalommal fog díszkedhetni a Nógrádi naptári és így mondhatni, hogy bátran kiállja a versenyt bármely nagy fővárosi naptárral. Ára 30 kr., (tehát olcsóbb mint a tavalyi) és így mindenki megszerezheti. Kapható Minden könyvkereskedő- és könyvkötőnél Melegen ajánljuk megvének minden rendű és rangú közönségének figyelmébe.

Kepes divattudósítás Bécsből: a ezim egy terjedelmes és mintegy 400 ábrával ellátott füzetnek, melyet Schein S. a Bécsben Bauernmarkt 13. sz. a. létező, előnyösen ismert divataruház és a Landskronngasse 1. sz. a levő híres szőnyegraktár főnöke adott ki az idei őszi és téli idényre. Ezt az érdekes könyvet, mely a női divatnak és a szőnyegiparnak valóságos kincses bányáját tartalmazza és szép kiállításnál és terjedelménél fogva értéket képvisel — mint bennünket értesítenek — a ezég egyszerű írásbeli megkeresésre bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. A könyv első ezikkét egy kitünően szerkesztett idénytudósítás képezi, mely az idén domináló őszi és téli divattal foglalkozik. Ezt követik a legújabb toillettek leírásai a legegyszerűtől a legelegánsabbig bámulatos olcsó áron, divatos női kalapok gazdag választéka, köpenyek, Trikot-derekak, női fehéreműek, vászonárak, ágytakarók, asztal készletek, férfi tekerneműek, férfi és gyermekruha és ezt követi a ezégek Landskronngasse 1. sz. alatti nagy szőnyegraktárának képes árjegyzéke. Kitünő minőségű futószőnyegegek 20 krtól feljebb, lábtörők, ágyszőnyegegek pamlag és fali szőnyegek, nagy szalon szőnyegek, pamlag-általveők, chenille-, Lambrequin-, Peluche-, Flanel- és Piquet-takarók, uti takarók és plaidek, chenilla- és Tunis portierek, juta-, japáni és roccoco-függönyök, esipkefüggönyök, Store, esipke-Vitrage-ok stb. stb. meglepő választékban, gyönyörű kivitelben és bámulatos olcsó áron. Nehéz volna a rendelkezésünkre álló helyen e szőnyegraktárt kellőképp méltányolni. A szerény viszonyok közt élő itt ép oly könnyen fedezheti szükségletét, mint a dúsgazdag, aki egy persiai vagy smirnai szőnyegért kész 1000 firtot fizetni. A ki teheti, az nézze meg e ezég szőnyegraktárát Landskronngasse 1. sz. alatti, a kinek az nem áll módjába küldesse meg magának a fent említett érdekes divattudósítást, mely a mértékvetelre is tartalmaz utasítást. A ezég kívánatra szövet- és szőnyegmintákat is küld ingyen.

A Heim-féle kandalókról és fűtési baren ezésekről levelezünk a közetkezőket írja: Az alábbi sorok ezéja a nagy közönség figyelmét felhívni arra, hogy a szellőztető berendezéssel összekapcsolt híres „Helios” kan-

dallókat szintén a Heim H. ezég (Bécs: Michaelerplatz 5.; Budapest: Thonet-udvar) szállítja és hogy Heim ur úgy Ausztriában mint Magyarországon igen nagy számú fűtési és szellőztetési berendezést készített, a felek teljes megelégedésére. Nevezetesen a többek közt. Központi lég-fűtést nagyobb épületekben: a schönbrunni és laxenburgi császári kéjpalotákban, a budai kir. palota lovagló iskolájában, a vörös kereszt egyes budai kórházában, Dessewffy Aurél gróf budapesti palotájában, több tanintézetben Bécsben és Budapesten, kórházakban, hangversenytérmekekben, vendéglőkben stb. Erjesztő kamarákat a következő előkelő magyarországi bormerelők- és gyárosoknál: gróf Apponyi Károly Hőgvész, gróf Apponyi Sándor Lengyel, gróf Almásy Kálmán Pásztor, gróf Erdődy Rudolf Novimaro, gróf Keglevics István (most Károly Lajos főherceg) Kis-Tapolcsány, néhai Andrassy Gyula Szöllöske, Aezel Péter Paulis és Világos, Csilléry Benő Kecskemét, Keöd József Balatonfüred, dr. Pluszky Agost Mád, Koppély Géza Ludas, stb. Szárító helyiségeket, mindennemű ipari célokra több mint 200-at rendezett be: nevezetesen Magyarországon: Poppe H., Goldberger F. Sámuel és fia, Spitzer Gerson és társa kékfestő gyárában, Riess Testvérek bőrgyárában, Topits József és fia tésztagyárában, Pollák Ign. és fia gyufagyárában Budapesten, Hollitscher keményítő gyárában P.-Alakon. Szellőztető berendezéseket külön vagy fűtéssel egybekapcsolva: a Pester Lloyd gabonaesernőkében a tőzsde épületben stb. Mindezekre vonatkozó elismerő iratokat, valamint a képes árjegyzékét a ezég, kívánatra bárkinek készséggel megküldi.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**
Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Kerestetik

egy igen hamis házörző kutya.
Ajánlatokat elfogad e lap kiadó hivatala.

Hirdetmény.

3870. sz. — A **Beje községében** gyakorolt italmérségi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. sz. Igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §§-hoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1890. évi november hó 8. napjának d. e. 9 órája** a kir. törvényszék 17. sz. hivatalozójába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idező végzés külön nem kézbesítették, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idezett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

Kir. trvszék Rimaszombat, 1890. okt. hó 17.
Fornét, **Benkovics,**
kir. törvényszéki elnök. kir. törvényszéki jegyző.

Lópokrócok.

Kitűnő minőségű és különféle színű lópokrócok — nagy választékban — jutányos áron kapható **Trubint Lukács** szijgyártónál Rimaszombatban.

Hirdetmény.

3885. szám. A **Trizs községében** gyakorolt italmérségi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. sz. ügy. miniszteri rendelet 9. és 10. §§-hoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1890. évi november hó 26. napjának d. e. 9 órája** a királyi törvényszék 14. sz. hivatalozójába kitűzetett.

Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idező végzés külön nem kézbesítették, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idezett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

Kir. trvszék Rimaszombat, 1890. okt. 17.
Fornét, **Benkovics,**
kir. trvszék elnök. kir. trvszék jegyző.

Divattudósítás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **divatáru üzletemet a téli idényre** teljesen berendeztem. — s Budapesten személyesen válogatva meg a legdivatosabb ezikkeket, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakba vágó dologban a legkényesebb ízlést is kielégíthetem.

Helybeli és vidéki megrendelést a leg-
rövidebb idő alatt teljesítek.

Ezeket minél nagyobb számban kéri
Rimaszombat, 1890. október havában

SCHWARZ KAROLA, divatárusnő.

Lakásom: Deák-Ferencz-utca 18. szám. a.

Uj bevásárlás.

Őszi divattudósítás.

Az őszi időszak beálltával van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmébe fölhívni ujonnan tett bevásárlásomra.

Ajánlom ez alkalmmal a következő ezikkeimet, u. m.: **Női ruhaszövet, flanel, casán, lóden, moldon,** különféle jó mosó barchetek, calmuk, $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ széles **gyapju, cashemir- és berlini-kendő, Jäger- és másféle gyapjú-ing, nadrág és fuscakli, női trico-derek,** gyermek, női és férfi **szövött és bőr-kecstyü.**

Kézimunkához mindenféle ezikk: előnyomott tárgyak, asztalfutó, kredenz-, gyümölcs- gesztenye-takaró stb. Kanavász kezdett munkák igen szép árnyalatban. Berlini-, perzsa- és himzett pamut, filosol és ombre-selyem, különféle fehér és színes kötő-pamut stb.

Uraknak fehér és színes **ing, lábravaló, gallér, kézető, nyakkendő, esső-ernyő** stb. **Creton- és satein-paplan, pamut- és ezérna-vászon:** Raktáron tartok **késmárki vászon** és különféle **terítkeket, kanavász, chifon, oxford** és **inleteket.**

Mindenféle **női és férfi szabó-kellékeket.**

Igen szép választék **menyasszonyi- és sírkoszorúkban.**

Haltenberger Béla kassai **kelmefestő** részére minden e szakba vágó ezikkeket elvállalok, kitől **színminta-kártya üzletemben** van elhelyezve, hol az **megetkinthető.**

Végül ajánlom még **fűszer-ezikkeimet** is.

Midőn a fentemlített ezikkekre még egyszer fölhívom a n. é. közönség figyelmét, bátor vagyok megjegyezni, hogy azonfelül még számtalan ezikket tartok raktáron.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve bárhova küldök.

Magamat a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlván maradtam

Rimaszombat, 1890. év szeptember hó végén.

Tisztelettel

SOÓS GYULA.

4—4

Pontos kiszolgalat.

Eladó ruganyos kocsi.

Egy könnyű, elegans, félfedelű ruganyos kocsi. **Kovács József** kocsigyártónál Rimaszombatban jutányos áron eladó.

Árverési hirdetés.

A rimaszombati takarékpénztárnál a ki nem váltott, illetőleg meg nem hosszabbított zálogtárgyak **1890-ik évi november 11-én d. u. 2 órakor nyilvános árverésen** el fognak adatni.

1—2

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A nagyrocezi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **nagyrocezi takarékpénztár** végrehajthatónak **ifj. Uhrin András** végrehajthatási ügyében a rimaszombati kir. trvszék (a nagyrocezi kir. járásbírósa) területén lévő **Vizesrét község** határában fekvő az ifj. Uhrin András és Uhrin János és neje Homolják-Piljanik Mária tulajdonát képező **Vizesrét 6. sz. tjkben** foglalt ingatlanokra az árverés 324 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi november hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor **Vizesrét** a községi bírót házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs-

arának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Röczen, 1890. évi május hó 29-én.
A nagyrocezi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.
Molitorisz, kir. bíró

Szagtalan

10 mtrre
1 kgr.
1 fnt 50 kr.

Fel málna
régibb színű

Christoph Ferencz
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

I-hetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használtatassanak, mivel a kelt **metten szag** és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, **elkerülthetik.** Emellett a használatra olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörölhető, anélkül, hogy elvisztené fényét. Még kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,
sárgásbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfestékek fölé a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen befűd minden foltot, a rabbi mázolás stb; van azután

tiszta fénylakk (színezetlen)

uj pallókra és parketre, mely epan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékek föl mar beázott egézen új pallókra való. Csak fényt ad, emeltozva nem fűd el a tanustrát.

Postacsomag, körülbelül 3½ négyzet mtr. (két középna gyságn szobára való), 5 fnt 30 kr., vagy 9 fnt, márká.

A közzet en megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintanézők és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A beszállásnál az ék jól vizyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint **180 éve** létező gyártnyit október óta utanozzák, és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.

Kapható Rimaszombatban: **BRAUN**
6 **ZSIGMOND** kereskedésében. 10

Regáléváltáság

kötvény birtokosait ezennel tisztelettel értesitem, hogy

1. A regáléváltáság kötvényeit,
2. Az ezekre szóló utalványokat,
3. A még nem utalványozott, de a magas minisztérium által helyben hagyott egyezségeket a legjobb ár mellett megveszem vagy azokra mérsékelt kamat mellett a legmagasabb előleget adom.

Vidéki takarékpénztári részvényeket, bankrészvényeket, állam-papírokat, sorsjegyeket, részvényeket, betétjegyeket, zálogjegyeket a legmagasabb áron mellett veszek és legjutányosabban eladok.

Kivánságra teljes titoktartás mellett e papírokra mérsékelt kamat mellett legmagasabb pénzüleget is nyerhető.

Keresek

tisztességes — bármily rangu vagy rendű egyéneket — kik sorsjegyeknek részletfizetés mellett való eladásával foglalkozni óhajtanak.

Legmagasabb jutalék

és

FIX FIZETÉS

biztosítatik.

Pénzbetétek

kamatotatása!

Alulírott bankház elfogad

pénzbetéteket

melyek után

5° kamatot

fizet.

A betétek előleges felmondás nélkül bármikor

visszafizettetnek.

LÖRY J., BANKHÁZA,

Budapest, Hatvani-utca 17-ik szám.

Alapított 1876-ban.

9—10

Alapított 1876-ban.